

Sử dụng phương pháp Meta trong nghiên cứu tác động của đa dạng hóa đến hiệu quả của doanh nghiệp

Vũ Hữu Thành⁽¹⁾ • Nguyễn Minh Hà⁽²⁾

Ngày nhận bài: 05/3/2018 | Biên tập xong: 02/5/2018 | Duyệt đăng: 10/5/2018

TÓM TẮT: Đa dạng hóa (ĐDH) được nghiên cứu phổ biến từ thập niên 50 của thế kỷ 20 đến nay vì tầm ảnh hưởng sâu rộng của nó đến chiến lược kinh doanh của doanh nghiệp. Xét về mặt tổng quát, ĐDH trong doanh nghiệp có thể được nghiên cứu trong bối cảnh các nhân tố ảnh hưởng đến ĐDH hoặc trong bối cảnh ĐDH ảnh hưởng đến các kết quả đầu ra của doanh nghiệp. Với chiều dài hơn nửa thế kỷ, các nghiên cứu về ĐDH đã tạo nên hệ thống lý thuyết riêng và có nhiều bằng chứng thực nghiệm. Nghiên cứu này sử dụng phương pháp Meta để tổng hợp các nghiên cứu lý thuyết và thực nghiệm về tác động của ĐDH đến hiệu quả của doanh nghiệp, từ đó có thể tìm ra các khe hở trong các nghiên cứu lý thuyết và thực nghiệm nhằm phục vụ các nghiên cứu tiếp theo. Kết quả khảo sát cho thấy, ĐDH thường được tìm hiểu dưới góc độ ĐDH kinh doanh và bao gồm hai thành phần chính là ĐDH ngành có liên quan và không liên quan. Ở góc độ đo lường, ĐDH được đo lường bằng nhiều cách thức khác nhau nhưng được sử dụng phổ biến và cho kết quả chính xác hơn cả là phương pháp Entropy. Trong trường hợp cần đi sâu vào nghiên cứu các thành phần của ĐDH thì nên kết hợp với phân loại của Rumelt (1974). Từ các nghiên cứu thực nghiệm, nhìn chung, ĐDH ngành có liên quan tác động dương đến hiệu quả. Trong khi đó, ĐDH ngành không liên quan tác động âm đến hiệu quả. Như vậy, doanh nghiệp thực hiện ĐDH ngành có liên quan thuận lợi hơn ĐDH ngành không liên quan.

TỪ KHÓA: Đa dạng hóa, đa dạng hóa ngành có liên quan, đa dạng hóa ngành không liên quan, hiệu quả, phân tích Meta.

1. Giới thiệu

Bắt đầu từ Ansoff (1957), ĐDH được coi là một chiến lược của doanh nghiệp và mở ra hướng nghiên cứu lý thuyết về tác động của ĐDH nói chung và các loại hình ĐDH nói riêng đến lợi nhuận của doanh nghiệp. Các nghiên cứu thực nghiệm sau này dựa trên ba nền tảng cơ bản là: (i) phân loại ĐDH; (ii) đo lường ĐDH; (iii) lý thuyết giải thích tác động của ĐDH đến hiệu quả.

ĐDH được phân loại theo nhiều cách khác nhau như ĐDH theo chiều dọc, ĐDH theo

(1) **Vũ Hữu Thành** - Trường Đại học Mở TP.HCM; 97 Võ Văn Tần, Phường 6, Quận 3, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** thanh.vh@ou.edu.vn.

(2) **Nguyễn Minh Hà** - Trường Đại học Mở TP.HCM; 97 Võ Văn Tần, Phường 6, Quận 3, TP. Hồ Chí Minh; **Email:** ha.nm@ou.edu.vn.